

คู่มือการปฏิบัติงาน
รับเรื่องราวร้องเรียน/ร้องทุกข์

โรงพยาบาลบางปานมา จังหวัดสุพรรณบุรี

๒๕๖๗

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานรับเรื่องร้องเรียน และร้องทุกข์ ของโรงพยาบาลบางปะมา ฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการจัดการข้อร้องเรียน หรือร้องทุกข์ ของผู้มารับบริการของโรงพยาบาลบางปะมา หรือผู้ที่มีส่วนได้ / ผู้มีส่วนเสีย และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ การจัดการข้อร้องเรียนจะได้ข้อยุติ ให้มีความรวดเร็วและ มีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้มารับบริการ จำเป็นต้องมีขั้นตอน / กระบวนการ และ แนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

นางร่มย์ชลี อุบลทัศนี
หัวหน้าศูนย์ประกันสุขภาพ โรงพยาบาลบางปะมา

**คู่มือการจัดการและการรับเรื่องร้องเรียนทั่วไป
โรงพยาบาลบางปานม้า อำเภอบางปานม้า จังหวัดสุพรรณบุรี**

หลักการและเหตุผล

ด้วยโรงพยาบาลบางปานม้า เป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในเขตพื้นที่อำเภอบางปานม้า โดยให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมทั้งมุ่งเน้นให้บุคลากรโรงพยาบาลบางปานม้า ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ โรงพยาบาลบางปานม้าจึงได้ จัดให้มีระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๓ และดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อแสดงออกถึงการดำเนินงานการให้บริการทางการแพทย์ที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งการดำเนินการได้กำหนดขั้นตอน และกรอบเวลาในการตอบสนองข้อร้องเรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการว่าด้วยกลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๗ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ต่อมาในปี ๒๕๕๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.บ.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนัก ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม “เรียกว่า ประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ” (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสหน่วยงาน โดยกำหนดให้ประเมินหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในส่วนภูมิภาคแยกกัน คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน และสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ ดังนั้นโรงพยาบาลบางปานม้า จึงปรับปรุงระบบการจัดการข้อร้องเรียนใหม่ เพื่อให้สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดการข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลบางปานม้า จังหวัดสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อจัดให้มีระบบการตอบสนองข้อร้องเรียนตาม พระราชบัญญัติการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
๓. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลบางปานม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องกับเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) และหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)

ขอบเขต

คู่มือการจัดการข้อร้องเรียน ครอบคลุมขั้นตอนการจัดการข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลบางปานม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่ขั้นตอนการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ จัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงาน การรับและตรวจสอบข้อ

ร้องเรียนจากช่องทางต่าง ๆ การประสานผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง แก้ไข ปรับปรุง หรือดำเนินการตามหน้าที่ การแจ้งกลับให้ผู้ร้องเรียนทราบ การรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลปลาม้า (รายไตรมาส) การวิเคราะห์และสรุปผลการจัดการข้อร้องเรียน รวมทั้งการกำหนดมาตรการ หรือแนวทางป้องกันแก้ไข ปัญหาข้อร้องเรียนต่อ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรีทราบปีละ ๒ ครั้ง (เดือนมีนาคม , เดือนกันยายน)

คำนิยาม

การจัดการข้อร้องเรียน หมายถึงการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุงข้อร้องเรียน การแจ้งกลับผู้ร้องเรียน

ข้อร้องเรียนการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ หมายถึง ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับระบบการให้บริการและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ทั้งในเรื่องของความบกพร่อง ความล่าช้า ความไม่เป็นธรรม ความไม่โปร่งใส พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน หมายถึง กลุ่มงานประกันสุขภาพ

ข้อร้องเรียนทั่วไป หมายถึง ข้อร้องเรียนที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่น ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาด้านการคุ้มครองผู้บริโภค

เรื่องร้องทุกษาร้องเรียน รวมหมายถึงเรื่องที่ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อน หรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ไม่ว่าจะมีคู่กรณีหรือไม่มีคู่กรณีก็ตาม

-เรื่องร้องทุกษาร้องเรียน ที่ผู้ร้องขอให้ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกษ เช่น หน่วยรับเรื่องร้องเรียน (กลุ่มงานประกันสุขภาพ)โรงพยาบาล ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนระดับอำเภอ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนระดับจังหวัด แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นด้วยวิชาการ/ทรัพศพ หรือลายลักษณ์อักษร(หนังสือ)หรืออื่นใด

-เรื่องร้องทุกษาร้องเรียนที่กลุ่มงานประกันสุขภาพโรงพยาบาลปลาม้า ได้รับจากหน่วยงานหรือส่วนกลางกรณีเป็นเรื่องที่อยู่ในวิสัยที่ กลุ่มงานประกันสุขภาพ โรงพยาบาลปลาม้า สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือช่วยเหลือได้หรือสามารถประสานให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในพื้นที่ดำเนินการต่อไปได้

เมื่อประชาชนบอกเล่าเรื่องราวความเดือดร้อน ความเสียหาย ต่อหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกษ ก็จะได้รับความช่วยเหลือ แก้ไข บรรเทาความเดือดร้อน หรือ ตรวจสอบข้อเท็จจริง อันเนื่องมาจากการได้รับความเดือดร้อน ความไม่เป็นธรรม หรือ พบทึนการกระทำผิดกฎหมาย

ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้รับบริการ ประชาชนทั่วไปบุคลากรโรงพยาบาลปลาม้า ผู้แจ้งข้อร้องเรียน หมายถึง ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และหน่วยงานต่างๆ ที่แจ้งข้อร้องเรียน หมายโรงพยาบาลปลาม้าผ่านช่องทางต่างๆ

คณะกรรมการรับข้อร้องเรียน หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่รับข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลปลาม้า

ช่องทางการติดต่อ หมายถึง การติดต่อสื่อสารแจ้งข้อร้องเรียนผ่านทาง

(๑) การติดต่อด้วยตนเอง ที่โรงพยาบาลปลาม้า

(๒) โทรศัพท์ หมายเลข ๐๓๕-๕๘๖๒๔๗ - ๔๕

- ๓) หนังสือ/จดหมาย ส่งมาที่ โรงพยาบาลบางปลาม้า ๒๑๕ หมู่ ๖ ต.โคกคราม อ.บางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๑๕๐ โทรศัพท์ หมายเลข ๐๓๕-๕๔๖๒๔๓ – ๔๕ ต่อ ๑๙๑
- ๔) ตู้รับความคิดเห็น บริเวณหน้าห้องบริการในโรงพยาบาลบางปลาม้า จำนวน ๕ จุด
- ๕) ทาง Internet www.bangplamahospital.com
- ๖) เรื่องแจ้งผ่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี หรือจากช่องทางอื่นๆ เช่น ศูนย์
ดำรงธรรม กระทรวงสาธารณสุข หรือศูนย์บริการประชาชน โทร ๑๑๑๑ , ๑๓๓๐

ขั้นตอนการจัดการข้อร้องเรียน

ขั้นตอนที่ ๑ : การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จัดการข้อร้องเรียน

- ๑) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จัดการ ข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลบางปลาม้า และกำหนดหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
จัดการข้อร้องเรียน

๒) กำหนดช่องทางการรับข้อร้องเรียนของหน่วยงาน และแจ้งให้บุคลากรภายในหน่วยงานทราบ

ขั้นตอนที่ ๒ : การรับข้อร้องเรียน

- เจ้าหน้าที่ จัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงาน ดำเนินการรับเรื่อง ตรวจสอบ ติดตามข้อร้องเรียนที่แจ้งเข้ามา^{ยังหน่วยงานจากช่องทางต่าง ๆ โดยมีข้อปฏิบัติตามที่กำหนด ดังนี้}

ช่องทาง	ความถี่ในการตรวจสอบ	ระยะเวลาดำเนินการรับ ข้อร้องเรียนเพื่อประสานงาน
ติดต่อด้วยตนเอง	ทุกครั้งที่มีผู้มาติดต่อ	ภายใน ๑ วัน
โทรศัพท์	ทุกครั้งที่มีโทรศัพท์เข้ามา	ภายใน ๑ วัน
หนังสือ หรือโทรศัพท์	ทุกครั้งที่มีหนังสือหรือโทรศัพท์เข้ามา	ภายใน ๑ วัน นับจากวันที่งานสารบรรณ ^{ลงเลขาขับหนังสือ หรือโทรศัพท์แล้วจัดส่ง} หนังสือให้กลุ่มงานประกันสุขภาพ
ตู้รับความคิดเห็น	ทุกครั้งที่พบว่ามีเอกสาร ในวันราชการ ^{โดยเจ้าหน้าที่กรรมการความเสี่ยง}	เปิดตู้รับความคิดเห็นและประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ วัน
Internet	ทุกวันทำการ	กรรมการบริหารความเสี่ยงและประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน ๑ วัน
เรื่องแจ้งผ่านสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี	ทุกครั้งที่มีหนังสือ เข้ามา	ภายใน ๑ วัน นับจากวันที่งานสารบรรณ ^{ลงเลขาขับหนังสือ หรือโทรศัพท์แล้วจัดส่ง} หนังสือให้กลุ่มงานประกันสุขภาพ

ขั้นตอนที่ ๓ : การบันทึกข้อร้องเรียน

- ๑) กรณีมีผู้ร้องเรียนด้วยตนเอง หรือทางโทรศัพท์ เจ้าหน้าที่ผู้รับข้อร้องเรียนของโรงพยาบาลบางปลาม้า^{ต้องบันทึกข้อร้องเรียนลงในแบบฟอร์มบันทึกรับเรื่องร้องเรียนโรงพยาบาลบางปลา�้า (แบบที่ ๑)} การบันทึกข้อมูล^{ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับเรื่องร้องเรียนของศูนย์รับเรื่องร้องเรียน บันทึกรายละเอียดของเรื่องที่ร้องเรียนและความต้องการ}
ของผู้ร้องเรียนที่ต้องการให้หน่วยงานดำเนินการ และให้สอบถาม ชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ ที่สามารถติดต่อได้

(หากผู้ร้องเรียนประสงค์ให้ข้อมูล) เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันรวมทั้งเป็นประโยชน์ในการแจ้งข้อมูลการดำเนินงานแก่ไข ปรับปรุงแก่ผู้ร้องเรียน และเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้ง

๒) กรณี ผู้ร้องเรียนแจ้งเรื่องทางหนังสือ โทรสาร บัตรสนเท็จ ให้เจ้าหน้าที่ของกลุ่มงานบริหารทั่วไป ลงรับตามระบบงานสารบรรณ และจัดส่งให้ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน

๓) กรณีผู้ร้องเรียนแจ้งเรื่องทางอินเตอร์เน็ต ให้เจ้าหน้าที่ ของกลุ่มงานยุทธศาสตร์พิมพ์ข้อร้องเรียนแล้วจัดส่งให้ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน

ขั้นตอนที่ ๔ : การจัดการและตอบสนองข้อร้องเรียน

หลังจากผู้รับผิดชอบรับเรื่องร้องเรียนของศูนย์รับเรื่องร้องเรียนรับข้อร้องเรียนไว้แล้วให้ประสานผู้รับผิดชอบเสนอเรื่องต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางปะมา�始ราบเพื่อพิจารณาสั่งการ หลังจากนั้นให้ดำเนินการดังนี้

- ๑) ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง แนวทางการแก้ไข ปรับปรุง
- ๒) แจ้งเรื่องโดยทางโทรศัพท์/ทำหนังสือตอบกลับผู้ร้องเรียน กรณีปกติภายใน ๒๐ วัน หลังจากรับเรื่องร้องเรียน หากเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่สามารถตรวจสอบ และแจ้งผลได้ทันภายใน ๒๐ วัน แจ้งผู้ร้องเรียนในเบื้องต้นว่าหน่วยงานได้รับเรื่องไว้ดำเนินการแล้ว เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วจึงแจ้งผลให้ทราบอีกครั้ง กรณีเร่งด่วนภายใน ๗ วันทำการ หากเห็นว่าเรื่องดังกล่าวไม่สามารถตรวจสอบ และแจ้งผลได้ทันภายใน ๗ วัน แจ้งผู้ร้องเรียนในเบื้องต้นว่าหน่วยงานได้รับเรื่องไว้ดำเนินการแล้ว เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วจึงแจ้งผลให้ทราบอีกครั้ง

การติดตามประเมินผลและการรายงานการจัดการข้อร้องเรียน

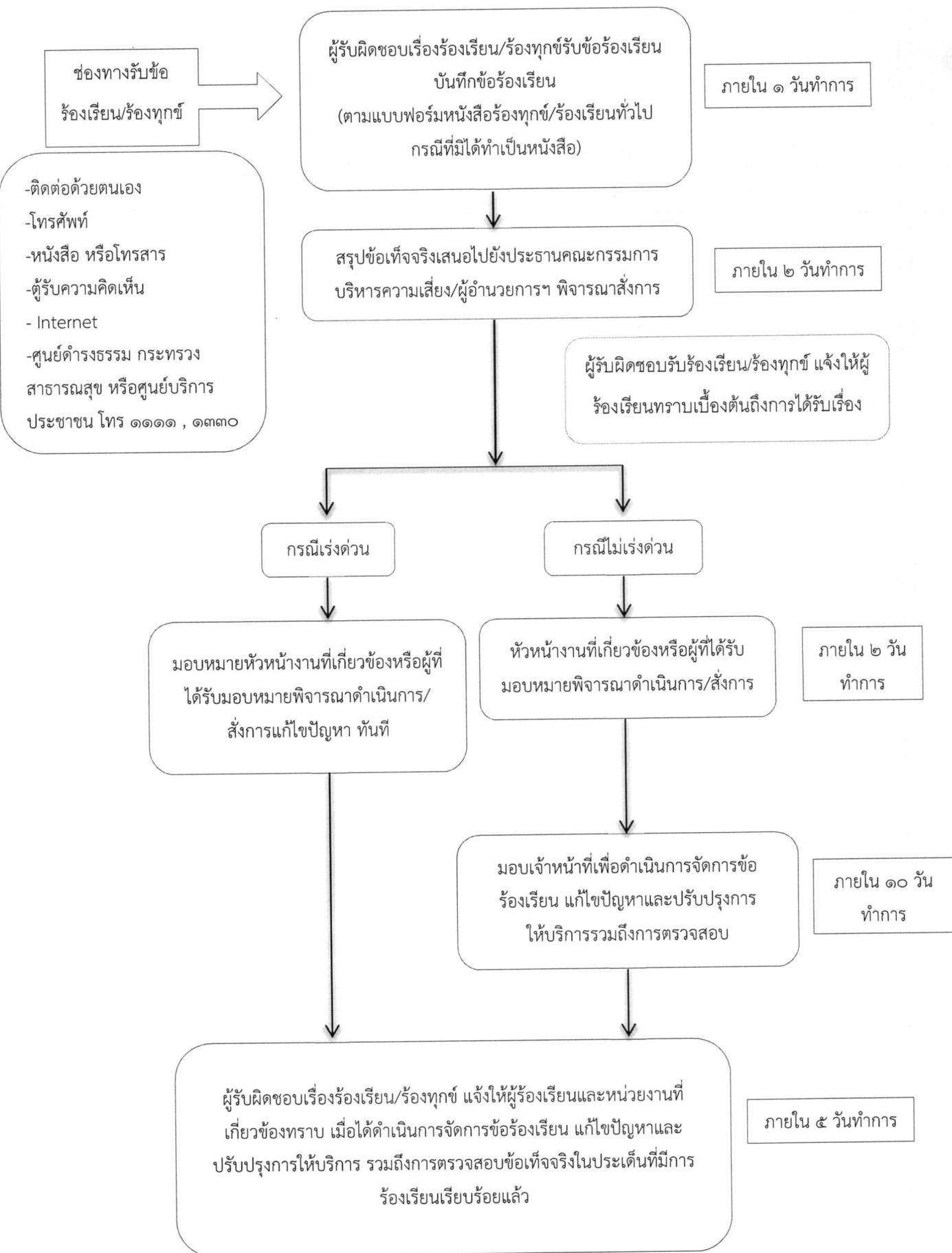
คณะกรรมการจัดการและรับเรื่องร้องเรียน รวบรวมข้อร้องเรียนและผลการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อร้องเรียนทั้งหมด แล้วจัดทำรายงานตามแบบฟอร์มรายงานสรุปผลข้อร้องเรียน ปีละ ๒ ครั้ง และขออนุมัตินำข้อมูลเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ปีละ ๒ ครั้ง (เดือนมีนาคม , เดือนกันยายน)

แบบฟอร์มที่ใช้

- ๑) แบบบันทึกการรับข้อร้องเรียน
- ๒) แบบรายงานการจัดการข้อร้องเรียน ใช้ในการรายงานสรุปข้อร้องเรียน ในความรับผิดชอบทุกรายไตรมาส

หมายเหตุ : กรณีบัตรสนเท็จ ข้อร้องเรียนที่ผู้ร้องเรียนไม่แจ้งชื่อ ที่อยู่ โดยปกติไม่นำเข้ากระบวนการจัดการข้อร้องเรียน แต่ถ้าเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญ เช่น การร้องเรียนเรื่องกระบวนการให้บริการสุขภาพแนะนำเรื่องร้องเรียนเข้ามานำเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อปรับปรุง แก้ไข ทบทวน เพื่อพัฒนาคุณภาพบริการให้เป็นไปตามมาตรฐาน มีความปลอดภัยต่อผู้ป่วย ผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลต่อไป

กระบวนการจัดการและการรับเรื่องร้องเรียน โรงพยาบาลบางปานมา

แบบฟอร์ม แจ้งเรื่องราวร้องทุกข์โรงพยาบาลบางปาน้ำ

วันที่.....เวลา.....

ช่องทางการร้องเรียน ( ) การติดต่อด้วยตนเอง ( ) โทรศัพท์

ข้อมูลผู้ร้องเรียน ( ) ไม่ประสงค์ให้ข้อมูล ( ) ยินดีให้ข้อมูล ชื่อผู้แจ้ง..... เพศ.....

อายุ..... ที่อยู่.....เบอร์โทรศัพท์.....

๑. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ประเด็นความต้องการให้ช่วยเหลือหรือแก้ไข

๒.๑ .....

.....
.....

๒.๒ .....

.....
.....

ลงชื่อ..... ผู้รับเรื่อง
(.....)
ตำแหน่ง.....

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางปาน้ำ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบบัญชีรายรับ/จ่าย/คงเหลือ/ขาดทุน ประจำเดือน.....

๑. พัสดุคงเหลือ ๒. ต้นทุนการบริการ ๓. ผลกำไรสุทธิ ๔. ขาดทุน

เลขที่	รายการ	จำนวน	ประจำเดือน	ห้องทางการ รับเบอร์	สถานะ	ผลการดำเนินการ/ แก้ไข

ผู้รายงาน.....
.....

ผู้อนุมัติ.....
.....

